Iskanje pogrešane osebe

Navodilo za uporabo modula

Različica navodila: 27. 10. 2026. Velja za modul *Iskanje pogrešane osebe* v aplikaciji Vodenje intervencij (profil in kategorija, urgentnost, IPP in krogi, najdbe, predlogi in naloge, segmenti in POD, zaključek z anonimizacijo).

Navodilo je namenjeno vodji intervencije, štabu in vodjem sektorjev, ki vodijo iskalno akcijo, ter vodjem ekip na terenu. Del A razloži pojme, kratice in kako modul računa. Del B je postopek po korakih – kaj vnesti, v kakšnem vrstnem redu in na kaj paziti. Del C so praktični primeri za različne tipe oseb (demenca, majhen otrok, pohodnik, oseba v stiski, avtizem, nabiralec, skupina, alkohol, starejša oseba z oviranostjo, namerni odhod).

Pravna opomba. Iskanje pogrešanih oseb vodi policija (4. člen ZNPPol). Modul je pripomoček za vodjo intervencije in štab, ne odločevalec. Ne odloča o prekinitvi ali zaključku akcije. Statistika v modulu je mednarodna (ISRID); slovenskih percentilov še ni.

KAZALO

Del A – Pojmi, kratice in izračuni

1. Namen modula in temeljno načelo
2. Kratice in pojmi
3. Kategorije pogrešanih oseb
4. Urgentnost
5. Kako modul predlaga IPP
6. Krogi verjetnosti, mobilnostna meja in sektor smeri
7. Segmenti, POA in POD

Del B – Postopek po korakih

8. Preden začnete
9. Korak 1 – delovna točka in začetek iskanja
10. Korak 2 – profil pogrešane osebe
11. Korak 3 – zadnje znane točke
12. Korak 4 – potrditev IPP
13. Korak 5 – urgentnost, teren in prepisi štaba
14. Korak 6 – prvi ukrepi in dodelitev nalog
15. Korak 7 – pomembni kraji (magneti)
16. Korak 8 – najdbe in opažanja
17. Korak 9 – segmenti in sistematična preiskava
18. Korak 10 – delo ekip na terenu
19. Korak 11 – zaključek iskanja in anonimizacija
20. Pogoste napake in nasveti
21. Kontrolni seznam vodje iskanja

Del C – Praktični primeri po tipih oseb

Primer 1 – Oseba z demenco: odhod iz doma starejših

Primer 2 – Otrok 1–3 leta: igra na dvorišču kmetije

Primer 3 – Pohodnik: avto na parkirišču, zadnje opažanje v koči

Primer 4 – Oseba v duševni stiski: vozilo ob reki

Primer 5 – Oseba z avtizmom: deček je ušel iz šole

Primer 6 – Nabiralec gob: starejši srčni bolnik na Jelovici

Primer 7 – Skupina otrok: trije bratje in sestre

Primer 8 – Oseba pod vplivom alkohola: pot domov z veselice

Primer 9 – Starejša oseba z berglami in naglušnostjo
Primer 10 – Verjeten namerni odhod: mladostnik po sporu

DEL A

Pojmi, kratice in izračuni

1 Namen modula in temeljno načelo

Modul pomaga odgovoriti na tri vprašanja, ki si jih vodja iskanja postavi v prvi uri:

1. **Kje začeti?** – izhodišče načrtovanja (IPP).
2. **Kako daleč in v katero smer?** – statistični krogi za kategorijo osebe, sektor smeri, mobilnostna meja.
3. **Kaj narediti najprej in kako vemo, da je območje preiskano?** – predlogi nalog, segmenti, POA in POD.

Temeljno načelo je **modul predlaga, štab odloči**. Modul nikoli sam ne potrdi IPP, ne pošlje ekipe in ne zaključi iskanja. Vsaka potrditev, zavrnitev in prepis štaba se zapiše v dnevnik intervencije (vrsta vnosa *Iskanje osebe*), da je odločanje pozneje sledljivo.

Iskanje je vedno vezano na **delovno točko vrste »Pogrešana oseba«**. Ena točka = eno iskanje z enim IPP. Če hkrati pogrešate dve osebi na različnih krajih, odprite dve točki. Če sta skupaj (npr. dva pohodnika), je to ena točka s skupino oseb.

2 Kratice in pojmi

Kratica / pojem	Pomen	Kje ga srečate
IPP	*Initial Planning Point* – izhodišče načrtovanja iskanja. Točka, iz katere se rišejo krogi in računajo razdalje. Ni nujno kraj, kjer je oseba izginila, temveč najbolj zanesljiva zadnja znana točka.	simbol IPP na karti, »Potrdi kot IPP«
IPP-1, IPP-2 …	prejšnji IPP-ji po premiku (npr. po najdbi predmeta). Ostanejo sivi, dokler jih štab ne skrije.	»Prejšnji IPP-ji«
PLS	*Point Last Seen* – kraj, kjer je **osebo** nazadnje kdo videl (priča, posnetek kamere).	vrsta zadnje znane točke »oseba videna (PLS)«
LKP	*Last Known Point* – kraj, kjer je potrjen **predmet** ali sled osebe (avto, kolo, telefon, vpis v vpisno knjigo).	»potrjen predmet (LKP)«
HOME	dom ali ustanova (dom starejših, bolnišnica), iz katere je oseba odšla.	»dom / ustanova«
DEST	nameravani cilj (koča, vrh, prijatelj). Določa smer in koridor iskanja.	»nameravani cilj«
Krogi 25 / 50 / 75 / 95 %	statistični krogi razdalje: v krogu 50 % je bila v preteklih primerih najdena polovica oseb te kategorije, v 95 % skoraj vse. Razdalje so zračne.	krogi okoli IPP
Jedro	območje znotraj kroga 25 % okoli IPP. Najprej ga je treba temeljito preiskati.	segmentacija, »Ponovna preiskava jedra«
Sektor smeri	izsek (klin) v smeri odhoda ali cilja, kjer je verjetnost večja (±° za 50 % in 75 %).	rumen izsek na karti, ročica ↻
Mobilnostna meja (d_max)	največja razdalja, ki jo oseba lahko prehodi od zadnjega stika: hitrost × čas. Krogi, večji od nje, se obrežejo.	opomba pod krogi
k_time	faktor preostale mobilnosti, ko IPP nastane iz najdenega osebnega predmeta (oseba je bila tam že prej). Krogi se pomnožijo z 0,5 (demenca, otrok 1–3) ali 0,7 (ostali).	»IPP iz najdbe: krogi × 0,5«
Urgentnost 1 / 2 / 3	nujnost odziva: 1 = takoj in z vsemi sredstvi, 2 = hitro, 3 = premišljeno.	kartica »Urgentnost in teren«

Kratica / pojem	Pomen	Kje ga srečate
Kategorija	statistični profil osebe po ISRID (npr. *Oseba z demenco*, *Pohodnik*). Določa kroge, vedenje in taktike.	»Kategorija: … – razlog: …«
Segment	del iskalnega območja z naravnimi mejami (poti, ceste, struge, rob gozda), ki ga ena ekipa preišče v eni nalogi. Oznaka S-01, S-02 …	»Segmenti in POD«
POA	*Probability of Area* – verjetnost, da je oseba v tem segmentu (pred preiskavo). Vsota po obroču je 100 % deleža obroča.	»S-01 · 40 %«
POD	*Probability of Detection* – verjetnost, da bi preiskava osebo našla, če bi bila tam. Ekipa ga oceni ob koncu naloge (30 / 50 / 70 / 90 %).	»KONČAL + POD«
Kumulativni POD	skupni POD več preiskav istega segmenta: $1 − (1 − POD_1) × (1 − POD_2)$ …	stolpec POD segmenta
Preostala verjetnost	POA × (1 − POD) – koliko verjetnosti je v segmentu še ostalo. Po njej se razvrščajo segmenti in predlogi.	barva segmenta
Omejevanje (*containment*)	zapiranje izhodov iz območja (prehodi poti čez krog 75 %, mostovi, parkirišča), da oseba ne uide iz območja.	predlogi »Omejevanje …«
Magnet	pomemben kraj osebe, ki jo privlači (stari dom, grob, razgledišče, koča).	»Pomembni kraji (magneti)«, ★ na karti
Kandidat IPP	točka, ki jo modul predlaga kot nov IPP (presečišče dveh zvočnih odzivov, izguba sledi psa), a je štab še ni potrdil.	»Naredi IPP (kandidat)«
Najdba (*clue*)	vsak sled ali predmet, opažanje, zvok ali sled psa, povezan z iskanjem.	»Najdbe in opažanja«, gumb NAJDBA
Pripisano pogrešanemu	ali najdba pripada pogrešani osebi: potrjeno / verjetno / neznano.	potrditev najdbe
ISRID	*International Search & Rescue Incident Database* – mednarodna zbirka iskalnih primerov (Koester 2008), vir statistike.	vir v kartici profila
DMR	digitalni model reliefa (lidar 1 m, ARSO/GURS). Iz njega modul izračuna okolje, teren, strmine, »navzdol«.	»iz DMR«
ZGS, DRSV, OSM	viri terenskih podatkov: Zavod za gozdove (poti, gozdne ceste, raba tal), Direkcija za vode (vodotoki, mostovi), OpenStreetMap (planinske poti, koče, parkirišča).	»Terenski podatki«
ARSO	Agencija RS za okolje – vreme za urgentnost (najbližja postaja).	dejavnik »Vreme«
GRS	Gorska reševalna služba – predlagano sredstvo za stene in strmine.	sredstvo pri nalogi
****Neverificirano (\)***	statistična vrednost, povzeta po sekundarni literaturi, še ni preverjena v izvirniku.	zvezdica pri polmeru

3 Kategorije pogrešanih oseb

Modul razvrsti osebo samodejno po **prvem ujemanju v tem vrstnem redu**: stanje → namerni odhod → starost do 15 let → aktivnost → starost 65+ → drugo. Stanje ima prednost pred starostjo (81-letnik z demenco je *Oseba z demenco*, ne *Starejša oseba*), starost pred aktivnostjo (12-letnik na pohodu je *Otrok 10–12 let*).

Kategorija	Kdaj	Krogi 25 / 50 / 75 / 95 % (km)
Oseba z demenco	stanje *demenca*	gore 0,3 / 0,8 / 1,9 / 8,2 · ravnina 0,3 / 1,0 / 2,4 / 12,7 · urbano 0,3 / 1,1 / 2,4 / 12,7
Oseba z avtizmom	stanje *avtizem*	0,4 / 1,0 / 2,4 / 9,6
Oseba z intelektualno oviranostjo	stanje *intelektualna oviranost*	0,3 / 0,8 / 2,0 / 6,0
Oseba v duševni stiski	stanje *duševna stiska / samomorilne izjave*	0,1 / 1,1 / 3,2 / 12,8

Kategorija	Kdaj	Krogi 25 / 50 / 75 / 95 % (km)
Oseba z duševno motnjo	stanje *duševna motnja*	0,3 / 0,8 / 2,0 / 8,0
Oseba pod vplivom alkohola / drog	stanje *alkohol / droge*, 13 let ali več	0,3 / 0,8 / 2,0 / 6,0
Namerni odhod	*Namerni odhod: verjetno*	brez krogov – preiskovalni način
Otrok 1–3, 4–6, 7–9, 10–12 let; Mladostnik 13–15 let	starost	od 0,2 / 0,3 / 0,6 / 3 (1–3 leta) do 0,5 / 1,3 / 3 / 10 (13–15 let)
Pohodnik	aktivnost *pohod / planinska tura*	1,1 / 3,1 / 5,8 / 11,3
Nabiralec gob / sadežev	*nabiranje*	0,8 / 2,0 / 4,0 / 10
Lovec	*lov*	1,0 / 2,0 / 4,5 / 11
Tekač	*tek*	1,4 / 2,4 / 3,4 / 8
Kolesar (gorsko kolo)	*kolo*	1,5 / 3,0 / 5,0 / 10
Smučar / turni smučar	*smučanje*	1,0 / 2,5 / 5,0 / 8
Delavec v gozdu / na terenu	*delo v gozdu*	0,5 / 1,0 / 2,0 / 5
Starejša oseba (65+)	starost 65+ brez drugega	0,3 / 0,8 / 2,0 / 6
Odrasla oseba (drugo)	nič od zgoraj	0,8 / 2,0 / 4,0 / 10

Vrednosti ureja sistemski admin (*Sistem → Šifranti in profili → Profili iskanja*). Kartica profila pokaže vir in ali so vrednosti preverjene.

Skupina oseb: krogi se vzamejo po najšibkejšem članu (najmanjše razdalje). **Dodatne oznake** kategorije ne spremenijo, vplivajo pa na izračun:

- *gibalna oviranost* – krogi 25 / 50 / 75 % prepolovljeni, 95 % ostane;
- *gluhota* – opozorilo, da je klicanje neučinkovito;
- *znano vozilo* – predlogi okoli vozila;
- *noč*, *zima* – doda izračun iz časa in vremena.

4 Urgentnost

Modul oceni sedem dejavnikov, vsakega z 1 (najslabše), 2 ali 3. Pri skupini šteje najslabši član.

Dejavnik	1	2	3
Starost	pod 7 ali nad 75 let	7–15 ali 65–75 let, neznana	16–64 let
Zdravje	demenca, avtizem, stiska, srčni bolnik ali nujna zdravila (rok zdravil)	drugo stanje, ni podatka	zdrav
Oprema / obleka	neprimerna za vreme	delno primerna, ni ocenjena	primerna
Vreme (ARSO)	dež, pod 5 °C ali veter ≥ 15 m/s	pod 10 °C ali veter ≥ 8 m/s, ni podatka	ugodno
Teren	strmine, voda, stene, kras	gozd, hribovje, ni podatka	odprto, urbano
Čas od izginotja	več kot 12 h	4–12 h, neznan	manj kot 4 h
Število pogrešanih	1 sam	2	3 ali več

Seštevek 7–11 → urgentnost 1, 12–16 → 2, 17–21 → 3. Ne glede na seštevek je urgentnost vedno 1 za demenco, avtizem, otroke do 6 let in osebe v duševni stiski ter pri mrazu z neprimerno obleko.

Ko se razred urgentnosti spremeni (npr. pade noč, začne deževati), modul zapiše v dnevnik »urgentnost x → y« in pošlje obvestilo štabu. Štab lahko urgentnost ročno prepiše (§13).

5 Kako modul predlaga IPP

Modul izbira med zadnjimi znanimi točkami po tem vrstnem redu:

1. **Potrjen PLS, ki je kasnejši od vseh potrjenih LKP** – oseba je bila videna po tem, ko je pustila avto. Če sta dva potrjena PLS različnih prič enako stara (v razmiku 30 min), modul ne izbere sam – štab izbere enega (»Nastavi kot IPP«). Sredine med njima modul namenoma ne računa.
2. **Potrjen LKP** (najnovejši) – objektivno potrjen predmet.
3. **Dom / ustanova.**
4. Samo nepotrjene točke → predlog z opozorilom.

Ostale potrjene točke postanejo **sekundarne** (na karti s svojimi krogi). IPP vedno potrdi štab z gumbom **Potrdi kot IPP**. Če izbere drugo točko, kot je predlagal modul, se v dnevnik zapiše »drugače od predloga«.

6 Krogi verjetnosti, mobilnostna meja in sektor smeri

- **Krogi** so statistični in **ne rastejo s časom**. Polmeri so odvisni od kategorije in pri demenci od okolja (gore / ravnina / urbano). Okolje modul določi iz DMR, urbano pa izbere štab.
- **Mobilnostna meja** d_max = hitrost × ure gibanja od zadnjega potrjenega stika. Hitrost je 1 km/h (demenca, starejši, otrok 1–3), 2 km/h (otrok 4–6, intelektualna oviranost), sicer 3 km/h v gorah in 4 km/h na ravnini. Ranljivi ponoči ne hodijo (štejejo se le dnevne ure), zgornja meja je 12 h (pohodnik 24 h). Krogi, večji od d_max, se obrežejo, a nikoli pod krog 25 %. Brez vnesenega zadnjega stika meje ni.
- **Sektor smeri** nastane iz smeri odhoda na točki, iz smeri do cilja (DEST), iz smeri stari IPP → najdba ali iz prepisa štaba. Štab ga lahko na karti zasuče z ročico ↻.

7 Segmenti, POA in POD

Segmentacija razdeli krog na segmente z naravnimi mejami: poti, ceste, struge, obroči krogov, raba tal (gozd, travnik, zgradbe) in strmine nad 35° (skalovje). Segmenti so veliki do približno 1 km².

POA segmenta = utež obroča × površina × faktor terena × modifikatorji, normalizirano znotraj obroča:

- uteži obročev: jedro 40, 25–50 % 30, 50–75 % 20, 75–95 % 10;
- teren: prvi tipičen teren kategorije × 2,0, drugi × 1,5, tretji × 1,2; teren, ki se mu kategorija izogiba, × 0,5;
- modifikatorji: območje zadnje celice telefona × 1,5, smer sledi ±30° × 1,3, koridor do cilja ±500 m × 1,5.

Štab lahko POA segmenta ročno prepiše (npr. po razgovoru s svojci).

POD oceni ekipa ob koncu naloge:

POD	Pomeni
30 %	hitri pregled (hitra ekipa po poteh, klicanje)
50 %	temeljit pregled (mreža z razmikom)
70 %	pes ali gosta mreža
90 %	več sredstev (pes + gosta mreža + dron)

Primer. Segment S-01 ima POA 40 %. Prva preiskava POD 50 % → kumulativni POD 50 %, preostala verjetnost 40 % × 0,5 = 20 %. Druga preiskava POD 50 % → POD 75 %, preostala 10 %. Tretja POD 50 % → POD 87,5 %, preostala 5 %.

Pravilo širitve: dokler povprečni POD jedra ni vsaj 70 %, je nad seznamom rdeč trak »Jedro ni preiskano – ne širi«. Šele nato se pojavi gumb za širitev na krog 75 % in pozneje 95 %. Modul predlaga ponovne preiskave segmentov z najvišjo preostalo verjetnostjo, dokler POD segmenta ne doseže 80 %.

DEL B

Postopek po korakih

8 Preden začnete

- **Kdo ureja:** štab intervencije (na računalniku) in vodja sektorja v svojem sektorju. Vsi ostali (opazovalci, enote) iskanje vidijo, ne morejo pa ga spreminjati.
- **Kdo vnaša najdbe:** vse enote intervencije, tudi s telefona. Najdbe s terena čakajo potrditev štaba. Opazovalec najdb ne vnaša.
- Modul mora biti za gasilsko zvezo vklopljen (*Upravljanje GZ → Funkcije → Iskanje pogrešanih oseb*). Izklop velja le za nove intervencije.
- Za terenske podatke (poti, vodotoki, DMR) potrebuje strežnik internet. Brez njih modul deluje, predlogi pa so splošni in opozori »Brez terenskih podatkov«.
- **Najprej zberite podatke.** Pred vnosom se pogovorite s prijaviteljem in svojci po vrstnem redu polj v §10 in §11. Natančnost časa zadnjega stika in zaupanja v točke najbolj vpliva na kakovost izračuna.

9 Korak 1 – delovna točka in začetek iskanja

1. Na zaslonu intervencije **+ Delovna točka** (ali tipka `N`) → klik na karto na kraj, kjer je bila oseba nazadnje (če ga še ne poznate natančno, na dom ali kraj prijave).
2. Vrsta dogodka **Pogrešana oseba**, prioriteta po presoji (pri ranljivih 1) → shrani.
3. V panelu točke zavihek **Iskanje osebe** → **Začni iskanje – vnesi profil osebe**.

Nasvet: v naziv točke ne pišite celega imena osebe (npr. »Pogrešana oseba Brezje«). Ime vnesete v profil, od koder se ob zaključku izbriše. Naziv delovne točke pa se zapiše v dnevnik, ki ga ni mogoče spreminjati.

10 Korak 2 – profil pogrešane osebe

Izpolnite, kar veste. Prazno polje ni napaka – modul vzame previdno privzeto vrednost. Med vnosom se sproti izpisuje **Kategorija: … – razlog: …**.

Polje	Kaj vnesti	Zakaj je pomembno
Ime in priimek	polno ime	za ekipe in sporočila; ob zaključku se izbriše
Starost	leta (dojenček = 0)	kategorija otrok / starejša oseba, urgentnost
Spol	moški / ženski / neznano	opis za ekipe, statistika
Aktivnost	kaj je oseba počela: pohod, nabiranje gob, lov, tek, kolo, smučanje, delo v gozdu, sprehod, doma / ustanova, vožnja, neznano	kategorija (pohodnik, nabiralec …)
Zdravstveno stanje	obkljukajte vse, kar velja: demenca, avtizem, intelektualna oviranost, duševna motnja, duševna stiska / samomorilne izjave, alkohol / droge, gibalna oviranost, srčni bolnik, sladkorna bolezen, gluhota / naglušnost, slabovidnost	**najmočnejši vpliv** na kategorijo, kroge in urgentnost
Namerni odhod (ne želi biti najden)	ne / možno – ni potrjeno / verjetno – brez znakov stiske	oseba je odšla namerno in se izogiba stiku (npr. po sporu); *verjetno* = brez krogov, preiskovalni način (policija). Pri znakih stiske ali samomorilnih izjavah izberite stanje *duševna stiska*, ne tega polja.

Polje	Kaj vnesti	Zakaj je pomembno
Zadnji potrjeni stik	datum in ura, ko je bila oseba **zanesljivo** še v stiku (klic, SMS, priča)	čas od izginotja (urgentnost) in mobilnostna meja
Obleka, obutev, oprema	barve, vrsta, kaj nosi (svetilka, palice, nahrbtnik)	opis za ekipe; ocena »Obleka za vreme«
Telefon (št., baterija)	številka in ocena baterije	lokacija mobilnega operaterja, zadnja celica
Pametna ura	znamka, ali ima GPS	dodatna lokacija
Vozilo (registrska)	znamka, barva, registrska	oznaka »znano vozilo«, iskanje vozila
Zdravila	katera zdravila jemlje	opozorilo za reševalce
Rok zdravil	do kdaj mora vzeti zdravilo	če je vnesen, je zdravje vedno dejavnik 1
Prejšnji primeri (kje najden)	ali je že kdaj odšel in kje so ga našli	pomembni kraji, prioriteta

Več oseb: + oseba (skupina) za vsakega člana. Kategorija in krogi se računajo po najšibkejšem članu.

Ko je vneseno, **Shrani profil**. Pod profilom se pojavi **Kartica profila**:

- **Statistično okno** – npr. »95 % živih najdenih v 24 h« (koliko časa imate);
- **Tipične lokacije** – kje so osebe te kategorije najpogosteje najdene;
- **Taktike** – priporočena sredstva;
- **Kaj ta oseba verjetno počne** – vedenjski opis za brifing ekip;
- **Opozorila** – npr. »Ne odziva se na ime«, »Gluhota: klicanje je neučinkovito«;
- **Odziven, Omejevanje, Navzdol** – ali se odziva na klice, kako pomembno je zapiranje izhodov, ali se giblje navzdol.

Kartico preberite na glas pri brifingu ekip.

Če se s kategorijo ne strinjate (npr. svojci povedo novo dejstvo, ki ga ni v poljih), jo prepišite v **Prepisi štaba** → **Kategorija** (§13).

11 Korak 3 – zadnje znane točke

+ zadnja znana točka (PLS / LKP / dom / cilj) za vsako točko, ki jo poznate. Vnesite **vse**, tudi negotove. Modul sam izbere najbolj zanesljivo.

Polje	Kaj vnesti
Vrsta	*oseba videna (PLS)* – priča ali kamera je videla osebo; *potrjen predmet (LKP)* – avto, kolo, telefon, vpis v vpisno knjigo; *dom / ustanova*; *nameravani cilj*
Zaupanje	*potrjeno* – preverjeno (vi ali policija ste avto videli, priča je zanesljiva); *verjetno* – verodostojno, nepreverjeno; *nepotrjeno* – govorica, dvomljiva priča
Čas, ko je veljalo	kdaj je bila oseba / predmet tam (pri PLS čas opažanja). **Pomembno pri več PLS** – modul primerja čase.
Smer odhoda (°)	če priča ve, v katero smer je šla (0 = sever, 90 = vzhod …). Naredi sektor smeri.
Vir (kdo je povedal)	ime priče, »policija«, »kamera bencinske«
Opis	npr. »avto na parkirišču pod kočo, odklenjen«

Lokacija: **Na mestu delovne točke** ali **Izberi na karti** → klik na karto → **Dodaj točko**.

Nasveti:

- **Zaupanje »potrjeno« dajte le preverjenim točkam.** Le potrjene točke lahko postanejo IPP brez opozorila.
- **Cilj (DEST)** vnesite vedno, ko je znan – modul nariše koridor in usmeri sektor.
- Vozilo vnesite **dvakrat**: v profil (registrska) in kot točko LKP (kje stoji).

12 Korak 4 – potrditev IPP

1. V razdelku **Zadnje znane točke in IPP** se izpiše **Predlog IPP** z razlogom (npr. »Potrjen predmet (LKP) – objektivno potrjena točka«).
2. Preverite, ali se strinjate → **Potrdi kot IPP**. Če želite drugo točko, pri njej **Nastavi kot IPP**.
3. Na karti se narišejo krogi 25 / 50 / 75 / 95 % z napisi polmerov, simbol IPP in (če je smer) sektor.
4. V ozadju se začnejo nalagati **terenski podatki** (poti, vodotoki, DMR, OSM) – do približno 1 minute. Medtem piše »Terenski podatki: nalagam …«.

Če se pozneje pojavi zanesljivejša točka (npr. priča, ki je osebo videla kasneje), jo dodajte in IPP potrdite znova. Stari IPP ostane siv kot IPP-1 in modul predlaga ponovno preiskavo njegovega jedra.

13 Korak 5 – urgentnost, teren in prepisi štaba

V razdelku **Urgentnost in teren** preverite sedem dejavnikov in seštevek. Podatke, ki jih modul ne more vedeti sam, določite v **Prepisi štaba**:

Prepis	Kdaj ga uporabiti
Okolje (gore / ravnina / urbano)	vedno, ko je IPP v naselju (urbano iz DMR ni mogoče razbrati) ali ko DMR ni dosegljiv
Teren (urgentnost)	1 – strmine, voda, stene, kras; 2 – gozd, hribovje; 3 – odprto, urbano. Vodo in kras modul iz DMR ne zazna.
Obleka za vreme	primerna / delno / neprimerna – oceni štab glede na opis obleke in vreme
Kategorija	ko veste več, kot pove profil
Urgentnost	ko presodite drugače (npr. znana kronična bolezen, ki je ni na seznamu)
Smer sektorja (°)	ko smer veste iz razgovora; ali povlecite ročico ↻ na karti

Vsak prepis gre v dnevnik. Polje vrnete na samodejno vrednost z izbiro »iz DMR« / »izračun«.

14 Korak 6 – prvi ukrepi in dodelitev nalog

Ko so terenski podatki naloženi, razdelek **Prvih 10 ukrepov** pokaže razvrščene predloge. Prvi je vedno **jedro**: preiskava zgradb in dvorišč v 100 m okoli IPP. Sledijo:

- **linije** – ceste, poti, struge in jarki, ki sekajo krog 50 %, utežene po kategoriji (demenca: ceste in jarki; pohodnik: poti, najbolj navzdol; nabiralec in lovec: struge in vlake; avtizem in majhni otroci: voda najprej);
- **omejevanje** – prehodi poti čez krog 75 %, mostovi, parkirišča;
- **magneti** – koče, razgledišča, vrhovi, pomembni kraji osebe;
- **sredstva** – sledni pes (»zavaruj IPP«, če je IPP mlajši od 12 h), vodnik reševalnega psa po strugah, dron ponoči pri urgentnosti 1, GRS na vznožja sten, potapljači ob reki, lokacija mobilnega operaterja;
- **posebne taktike** – glas staršev (otroci do 6 let), razgovor s prijatelji (7–15 let), koridor do starega doma (demenca), 400 m + pes (stiska).

Za vsak predlog:

1. Preberite **razlog** in **opozorilo**. Ko se z miško premaknete nad predlog, se ta poudari na karti.
2. Izberite **enote** (eno ali več).

3. Po potrebi **Uredi** – spremenite prioriteto ali sredstvo.
4. **Sprejmi** → **dodeli**. Nastane delovna točka vrste *Naloga iskanja*, dodeljena enoti. Enota jo dobi na telefon z obvestilom.
5. Predlog, ki ga ne boste izvedli, **Zavrni** z razlogom. Ne vrne se, dokler se IPP ne premakne.

V razdelku **Naloge ekip** spremljate status (dodeljeno → v teku → končano), enote in POD. Na končani nalogi lahko odredite **Ponovna preiskava**.

Ranljive kategorije (demenca, otroci) imajo pri jedru opozorilo »ponoviti 2× na dan« – oseba se lahko vrne ali je ekipa ne opazi.

15 Korak 7 – pomembni kraji (magneti)

Iz razgovora s svojci vnesite kraje, ki osebo privlačijo: stari dom, kraj zaposlitve, grob, priljubljeno razgledišče, klop, koča, gostilna, prijatelj. **+ pomemben kraj** → vrsta, naziv, lokacija → **Dodaj kraj**. Kraj se doda med predloge (»preveri magnet«).

Pri demenci in osebah v stiski dobijo ti kraji prioriteto 1 in se pojavijo med prvimi ukrepi. Na karti so označeni z ★.

16 Korak 8 – najdbe in opažanja

Kdo vnaša: ekipe na terenu z gumbom **NAJDBA** na telefonu (§18); štab v razdelku **Najdbe in opažanja** → **+ najdba / opažanje** (najdba štaba je takoj potrjena).

Vnos: vrsta, **Je to od pogrešanega?** (pripisano: potrjeno / verjetno / neznano), opis (kaj, kje, stanje), čas najdbe, lokacija (*Izberi na karti* ali GPS telefona), smer (pri sledi, zvoku, psu), polmer celice (pri telefonu), do 4 fotografije.

Potrjevanje (štab): najdbo s terena **potrdite** (z oznako pripisanosti) ali **Ovrzi**. Modul pokaže **predlagani učinek**:

Vrsta najdbe	Predlagani učinek
vozilo (potrjeno)	nov IPP (LKP); pri osebi v stiski opozorilo »preišči 400 m okoli vozila«
telefon (najden)	nov IPP
telefon – zadnja celica	krog s polmerom celice na karti, IPP ostane; POA segmentov v celici × 1,5
oblačilo, obutev, nahrbtnik / torba, dokument	nov IPP, krogi × k_time (0,5 ali 0,7), smer stari IPP → najdba; pozimi opozorilo »paradoksalno slačenje«
odtis / sled / zlomljene veje, hrana / embalaža, krvna sled	puščica smeri, IPP ostane
opažanje osebe (priča)	kandidat PLS; nepotrjeno → predlog »preveri opažanje«
zvočni odziv (klic, žvižg, strel)	puščica iz točke ekipe; dva odziva različnih enot → presečišče = **kandidat IPP**
sled psa (smer)	sektor ±30° vzdolž sledi; točka izgube sledi = kandidat IPP
oseba najdena	mesto, teren in izid – vodi v zaključek (§19)

Učinek uveljavite z **Potrdi predlog: naredi IPP**, **Naredi IPP (kandidat)** (pri najdbi) ali **Naredi IPP** (pri presečišču zvočnih odzivov). Nič se ne zgodi samodejno.

Po premiku IPP:

- stari IPP ostane siv (IPP-1) v razdelku **Prejšnji IPP-ji** (*Skrij / Pokaži*);
- modul predlaga **Ponovna preiskava jedra IPP-1** (»ne briši starega« – oseba je bila tam);
- krogi, predlogi in segmenti se preračunajo za nov IPP.

17 Korak 9 – segmenti in sistematična preiskava

Ko so prvi hitri ukrepi (jedro, linije, omejevanje) v teku, začnite sistematično preiskavo:

1. **Segmenti in POD** → **Samodejno segmentiraj 50-% krog** (traja nekaj sekund; prenese se raba tal ZGS).
2. Na karti se pojavijo segmenti v barvi preostale verjetnosti z oznako »S-01 · 40 %«. V seznamu so razvrščeni po preostali verjetnosti – **najprej preiščite zgornje**.
3. Klik na segment (na karti ali v seznamu) → izberite enoto → **Preiskava** → **naloga**. Ekipa dobi nalogo z obrisom segmenta.
4. Po vrnitvi ekipe se POD segmenta posodobi (iz »KONČAL + POD« na telefonu ali iz **Končaj + POD …** v štabu).
5. Segmente z nizkim POD in visoko preostalo verjetnostjo preiščite znova (**Ponovna preiskava** → **naloga**), po možnosti z drugim sredstvom (pes namesto mreže).
6. Ko POD jedra doseže 70 %, rdeč trak izgine → **Razširi na 75-% krog**, nato **95-% krog**.

Dodatno:

- **Ročni segment:** s paleto narišite območje (npr. objekt, ki ga želite posebej) → **Ročni segment iz narisanega območja** → **Dodaj kot segment**.
- **POA ročno:** v kartici segmenta prepišite POA, če imate razlog (npr. svojci povedo, da se območja boji).
- Pri vsakem segmentu je predlagano sredstvo glede na teren: gost gozd ali struga → vodnik reševalnega psa, skalovje → GRS, voda → potapljači, zgradbe → preiskava zgradb.

18 Korak 10 – delo ekip na terenu

Na telefonu (terenski pogled) vidi ekipa na vrhu zaslona **Točke** kartico iskanja: ime, starost, kategorija, obleka, opozorilo, kje iskati.

Vaše naloge – za vsako dodeljeno nalogo:

1. Preberite **kaj, sredstvo, razlog in opozorilo**. Linija ali območje naloge je na karti telefona.
2. Ob začetku pritisnite **ZAČEL** (štab vidi »v teku«).
3. Ob koncu **KONČAL + POD** in iskreno ocenite POD: 30 hitri pregled · 50 temeljit pregled · 70 pes / gosta mreža · 90 več sredstev. **Precenjen POD je nevaren** – segment se šteje za preiskanega in modul ga ne predlaga več.

NAJDBA (gumb na kartici iskanja in na kartici dodeljene točke):

1. Vrsta najdbe.
2. **Je to od pogrešanega?** – ne ugibajte, raje *neznano*.
3. Pri sledi, zvoku ali psu **smer**: telefon usmerite v smer in pritisnite **Uporabi**.
4. Fotografija (priporočeno).
5. **POŠLJI ŠTABU (z GPS)** – lokacija se vzame iz GPS telefona. Štab dobi obvestilo.

Brez povezave gumbi ne delujejo – počakajte na signal ali najdbo sporočite po radijski zvezi.

Najdenega predmeta ne premikajte, dokler štab ali policija ne odloči (sled za psa).

19 Korak 11 – zaključek iskanja in anonimizacija

Iskanje zaključi štab, ko je oseba najdena ali ko vodja akcije (policija) odloči o prekinitvi.

1. Če je oseba najdena: vnesite najdbo **oseba najdena** (mesto, teren, izid: živ nepoškodovan / živ poškodovan ali podhlajen / mrtev).
2. **Zaključek iskanja** → izid (če oseba ni najdena: ni najdena / iskanje prekinjeno), **Se je odzival na klice?** → potrditev.

3. **Zaključi in anonimiziraj.** Ob tem:
   - izid gre v anonimno statistiko (kategorija, starostni razred, razdalja od IPP, teren, ure do najdbe) – iz nje bodo nastali slovenski percentili;
   - **nepovratno** se izbrišejo ime, telefon, vozilo, obleka, zdravila, prejšnji primeri, opisi in viri točk, opisi najdb in fotografije najdb;
   - lokacije doma, cilja in pomembnih krajev se zaokrožijo na približno 100 m;
   - iskanje postane samo za branje.
4. **Izvoz anonimnih izidov (CSV, za ISRID)** – za pošiljanje v mednarodno zbirko.

Dnevnik intervencije se ne spreminja: kar je štab sam vpisal v nazive ali ročne vnose dnevnika, tam ostane. Zato imen ne pišite v nazive točk in ročne vnose.

Pred anonimizacijo pripravite **PDF poročilo** (*Poročila → PDF*), če ga potrebujete z imeni. Vsebuje poglavje iskanja: kategorijo, urgentnost, osebe, kroge, IPP-je, segmente s POA in POD, naloge, najdbe.

20 Pogoste napake in nasveti

- **Zaupanje »potrjeno« pri nepreverjeni točki.** Modul bo IPP postavil na govorico. Potrjeno = videli ste sami ali policija.
- **Manjkajoč čas zadnjega stika.** Brez njega ni mobilnostne meje in čas od izginotja je »neznan« (dejavnik 2). Vnesite vsaj oceno.
- **Širitev pred preiskanim jedrom.** Statistično je največ oseb v jedru. Rdečega traku ne obidite z ročnimi segmenti v zunanjih obročih.
- **Precenjen POD.** Hitra ekipa po poti ni 70 %. Raje 30 % in ponovna preiskava.
- **Ime v nazivu delovne točke ali dnevniku.** Ostane po anonimizaciji.
- **Urbano okolje.** Če je IPP v naselju, ga nastavite ročno – sicer modul vzame polmere za gore ali ravnino.
- **Kategorija »Namerni odhod«.** Brez krogov in s preiskovalnim pristopom. Izberite *verjetno* le, če je namerni odhod res verjeten in ni znakov stiske. Pri dvomu raje *možno* – ostanejo krogi. Oseba s samomorilnimi izjavami ni namerni odhod, ampak *duševna stiska* (urgentnost vedno 1).
- **Zavrnjeni predlogi** se vrnejo šele po premiku IPP. Če ste zavrnili pomotoma, nalogo dodajte ročno kot delovno točko.
- **Terenski podatki se ne naložijo** (»Brez terenskih podatkov«): okolje in teren nastavite ročno, linije določite na karti. Modul ponovi prenos čez 10 minut.

21 Kontrolni seznam vodje iskanja

PRVIH 15 MINUT

- ☐ Delovna točka *Pogrešana oseba* odprta, iskanje začeto.
- ☐ Profil: starost, zdravstveno stanje, aktivnost, zadnji potrjeni stik, obleka, telefon, vozilo.
- ☐ Vse zadnje znane točke vnesene s pravim zaupanjem in časom; cilj, če je znan.
- ☐ IPP potrjen; krogi na karti.
- ☐ Urgentnost preverjena; okolje (urbano?), obleka, teren prepisani, kjer je treba.
- ☐ Kartica profila prebrana ekipam (vedenje, opozorila).
- ☐ Jedro in sledni pes (»zavaruj IPP«) dodeljena.

PRVA URA

- ☐ Prvih 10 ukrepov pregledanih: sprejeti ali zavrnjeni z razlogom.
- ☐ Omejevanje na izhodih (prehodi čez 75 %, mostovi, parkirišča).
- ☐ Pomembni kraji vneseni.

- ☐ Policija obveščena o lokaciji telefona (mobilni operater).

SISTEMATIČNO

- ☐ Segmentacija 50 % in preiskava po preostali verjetnosti.
- ☐ Najdbe sproti potrjene ali ovržene; IPP premaknjen, kjer je upravičeno.
- ☐ Širitev šele po POD jedra ≥ 70 %.
- ☐ Ponovna preiskava jedra pri ranljivih (2× na dan).

ZAKLJUČEK

- ☐ Najdba »oseba najdena« ali odločitev policije o prekinitvi.
- ☐ PDF poročilo (če je potrebno z imeni).
- ☐ Zaključi in anonimiziraj; izvoz CSV za ISRID.

DEL C

Praktični primeri po tipih oseb

Primeri so izmišljeni, a tipični za Gorenjsko. Za vsakega je navedeno, kaj vnesete, kaj pokaže modul (kategorija, urgentnost s seštevkom, krogi), katere ukrepe sprejmete najprej in na kaj paziti. Številke so izračunane po pravilih modula (§3–§7). V resnici jih modul izračuna sam – primer pokaže, zakaj pride do takega rezultata.

Urgentnost je zapisana kot sedem dejavnikov v vrstnem redu *starost · zdravje · obleka · vreme · teren · čas · število* (1 = najslabše).

1 Primer 1 – Oseba z demenco: odhod iz doma starejših

Situacija. Septembra ob 19:30 dom starejših v Radovljici sporoči, da pogrešajo 82-letnega Franca z demenco. Nazadnje so ga videli ob 16:00 v jedilnici. Oblečen je v pižamo in jopico, v copatih. Sosedka misli, da ga je okoli 16:40 videla na Gorenjski cesti, 600 m od doma, ni pa prepričana. Svojci povedo, da je pred leti že odšel in so ga našli pred staro hišo v Lescah. Vreme: 8 °C, suho.

VNOS PROFILA.

- Starost 82, spol moški, aktivnost *doma / ustanova*.
- Zdravstveno stanje: **demenca**.
- Zadnji potrjeni stik: **danes 16:00** (osebje doma; sosedkino opažanje ni potrjeno).
- Obleka »pižama, siva jopica«, obutev »copati«.
- Prejšnji primeri: »pred 3 leti najden pred staro hišo v Lescah«.

ZADNJE ZNANE TOČKE.

- *dom / ustanova* – dom starejših, zaupanje **potrjeno**, čas 16:00.
- *oseba videna (PLS)* – Gorenjska cesta, zaupanje **verjetno**, čas 16:40, vir »sosedka«.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Oseba z demenco** – razlog »stanje: demenca«.
- Predlog IPP: **dom**. Opažanje sosedke ni potrjeno, zato modul nanj ne postavi IPP.
- Urgentnost: 1 · 1 · 1 (štab oceni obleko kot *neprimerna*) · 2 (8 °C) · 3 (štab nastavi teren *3 – odprto, urbano*) · 3 (3,5 h) · 1 = **12** → **razred 2**, a je demenca **vedno urgentnost 1**. Kartica pokaže »kategorija je vedno urgentnost 1«.
- Okolje: dom je v naselju, zato v **Prepisi štaba** nastavite **Okolje: urbano**. Krogi 0,3 / 1,1 / 2,4 / 12,7 km.
- Mobilnostna meja: 1 km/h × 3,5 h dnevne svetlobe ≈ 3,5 km. Krog 95 % se obreže na približno 3,5 km. Ponoči se meja ne veča (ranljivi ponoči ne hodijo).
- Opozorilo: »Ne odziva se na ime; iskanje vizualno in s psi; obtiči v trnju in strugah.«

PRVI UKREPI (SPREJMITE PO VRSTI).

1. **Jedro** – zgradbe in dvorišča 100 m okoli doma, tudi klet, garaže, vrt doma (opozorilo »ponoviti 2× na dan«).
2. **Pas 100 m ob cestah** iz IPP navzven – osebe z demenco najdemo najpogosteje ob cesti.
3. **Struge in jarki** z vodnikom reševalnega psa.
4. **Sledni pes – zavaruj IPP** (IPP je mlajši od 12 h). Do prihoda psa naj nihče ne hodi po hodniku in izhodu doma.
5. **Pomembni kraji**: + pomemben kraj → *stari dom / delovno mesto* »stara hiša, Lesce« → prioriteta 1. Predlog **koridor do starega doma**.
6. Ponoči **dron s termovizijo** (urgentnost 1, noč).

NA KAJ PAZITI.

- Klicanje po imenu ne pomaga – ekipe naj iščejo **vizualno** in preverjajo trnje, grmovje, struge.
- Ko policija s kamere potrdi opažanje sosedke, spremenite zaupanje te točke v **potrjeno** in potrdite nov IPP. Dom ostane na karti, stari IPP postane siv, modul predlaga ponovno preiskavo jedra doma.

Najdba. Ekipa najde copat v jarku ob cesti 900 m od doma: NAJDBA → *obutev*, »Je to od pogrešanega?« → *verjetno*, fotografija. Ko svojci copat prepoznajo, ga štab potrdi kot **potrjeno pogrešanega** → **Potrdi predlog: naredi IPP**. Krogi okoli najdbe so pomnoženi z **0,5** (k_time), sektor je v smeri dom → najdba (proti Lescam). Modul predlaga **ponovno preiskavo jedra IPP-1**.

2 Primer 2 – Otrok 1–3 leta: igra na dvorišču kmetije

Situacija. Junija ob 15:00 starša s kmetije pri Brezjah prijavita, da 3-letna Ana od 14:30 manjka z dvorišča. Hišo sta že pregledala. Ob kmetiji so hlev, senik, ribnik in gozd. Vreme 18 °C, sončno.

VNOS.

- Starost **3**, zdravstveno stanje nič, zadnji potrjeni stik **14:30**, obleka »rdeča majica, modre hlačke, bosa«.
- Točka *dom / ustanova* – dvorišče kmetije, **potrjeno**, 14:30.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Otrok 1–3 let** – razlog »starost: 3 let«. IPP = dom.
- Urgentnost: 1 · 3 · 3 · 3 · 2 · 3 (0,5 h) · 1 = **16** → **2**, a je otrok do 6 let **vedno urgentnost 1**.
- Krogi 0,2 / 0,3 / 0,6 / 3 km, **brez sektorja** (otrok te starosti nima smeri).
- Mobilnostna meja: 1 km/h × približno 0,5 h ≈ 0,5 km – krogi 75 % in 95 % so v prvi uri obrezani. Meja se z vsako uro poveča.
- Opozorilo: »Otrok se skriva pred tujci, lahko spi; preglej vozila, omare, previse.«

PRVI UKREPI.

1. **Jedro** – vse zgradbe **znova**, tudi tiste, ki sta jih starša že pregledala: hlev, senik, kleti, omare, pod posteljami, **vsa vozila** (prtljažnik), traktorji.
2. **Voda takoj** – ribnik, potok, gnojnična jama, korita.
3. **Glas staršev** – starša kličeta otroka (otrok se tujcem ne odzove).
4. Vodnik reševalnega psa, ponoči termovizija.

Na kaj paziti. Najpogostejša napaka je predpostavka »hiša je preiskana«. Otrok spi v zavetju in se ne odzove. Krogi so majhni – pustite jih majhne in jedro preiščite večkrat, preden širite.

Najdba. Ekipa najde Ano spečo v seniku 150 m od hiše: NAJDBA → *oseba najdena*, izid *živ, nepoškodovan*, teren *zgradbe*. Nato **Zaključek iskanja** (§19).

3 Primer 3 – Pohodnik: avto na parkirišču, zadnje opažanje v koči

Situacija. Ob 21:00 žena prijavi, da se 45-letni Marko ni vrnil s Stola. Avto stoji na parkirišču v Završnici (policija ga je videla ob 20:30). Oskrbnik Prešernove koče ga je videl ob 12:30. Ob 13:10 je ženi poslal SMS »na vrhu, grem dol«. Ima tanko jakno in kratke hlače, nima čelne svetilke. Na vrhu je 4 °C.

VNOS.

- Starost 45, aktivnost **pohod / planinska tura**, zadnji potrjeni stik **13:10** (SMS).
- Telefon »041 …, baterija ob 13:10 30 %«, vozilo »Škoda Octavia, KR …«.
- Obleka »tanka zelena jakna, kratke hlače«, oprema »brez svetilke«.

ZADNJE ZNANE TOČKE.

- *potrjen predmet (LKP)* – avto na parkirišču Završnica, **potrjeno**, čas **8:00** (ko ga je parkiral, po besedah žene).
- *oseba videna (PLS)* – Prešernova koča, **potrjeno**, čas **12:30**, vir »oskrbnik koče«.
- *nameravani cilj* – parkirišče Završnica (vrnitev k avtu).

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Pohodnik**. Predlog IPP: **koča** – »Potrjeno opažanje osebe (PLS), kasnejše od potrjenih predmetov«. Avto postane sekundarna točka.
- Okolje **gore** (DMR), teren 1 (strmine).
- Urgentnost: 3 · 3 · 2 (*delno primerna*) · 1 (4 °C) · 1 · 2 (8 h) · 1 = **13** → **razred 2**. Če obleko ocenite kot **neprimerno**, je pri mrazu urgentnost **vedno 1** (»mraz in neprimerna obleka«) – ob tanki jakni in kratkih hlačah je to pravilna ocena.
- Krogi 1,1 / 3,1 / 5,8 / 11,3 km, sektor proti cilju (parkirišče). Mobilnostna meja je večja od kroga 95 % (3 km/h × 8 h), zato krogi niso obrezani.
- Kartica: »Pohodnik zgreši odcep … nadaljuje navzdol po strugi ali grapi«, navzdol 66 %, omejevanje VISOKO.

PRVI UKREPI.

1. **Omejevanje** – ekipe na prehode poti čez krog 75 %, na parkirišča in v koče (oseba se lahko sama spusti v dolino po drugi poti).
2. **Hitre ekipe po poteh** od koče navzdol, najprej poti, ki vodijo navzdol, s klicanjem in žvižgom.
3. **Sledni pes – zavaruj IPP** pri koči (IPP je star 8,5 h).
4. **GRS na vznožja sten** pod potjo.
5. Policija: **lokacija mobilnega operaterja**.

NAJDBE.

- Policija sporoči zadnjo celico: NAJDBA → *telefon – zadnja celica*, polmer celice 2000 m. Na karti se pojavi krog celice, IPP ostane. Segmenti v celici dobijo POA × 1,5.
- Dve ekipi zaslišita klic na pomoč: vsaka vnese *zvočni odziv* s smerjo (kompas na telefonu). Presečišče postane **kandidat IPP** → štab pri kandidatu **Naredi IPP** → naloga GRS na presečišče.

4 Primer 4 – Oseba v duševni stiski: vozilo ob reki

Situacija. Mati prijavi, da je 34-letni Peter zvečer poslal poslovilno sporočilo. Policija najde njegov avto pri mostu čez Savo. Svojci omenijo očetov grob na pokopališču in razgledišče, kamor je rad hodil.

VNOS.

- Starost 34, zdravstveno stanje **duševna stiska / samomorilne izjave**, zadnji potrjeni stik = čas sporočila.
- Vozilo z registrsko.
- Točka *potrjen predmet (LKP)* – avto pri mostu, **potrjeno**, vir »policija«.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Oseba v duševni stiski**, urgentnost **vedno 1**.
- Krogi 0,1 / 1,1 / 3,2 / 12,8 km – zelo majhno jedro in velik zunanji krog.
- Opozorilo: »Možna nevarnost za ekipe; pripraviti se na najdbo mrtve osebe.«
- Kartica: oseba gre pogosto na kraj s pomenom ali ostane blizu vozila; večina je najdena do 500 m od poti ali ceste.

PRVI UKREPI.

1. **400 m okoli vozila** s psi in mrežo (opozorilo pri vozilu).
2. **Hkrati vsi pomembni kraji**: + pomemben kraj → *grob* (pokopališče), *razgledišče* → prioriteta 1.
3. Mostovi in jezovi na reki.
4. Preiskavo telefona in sporočil vodi **policija**.

Na kaj paziti. Vodja ekip pred odhodom ponovi opozorilo o varnosti (oseba se lahko skriva ali je nevarna sebi in drugim). Ob stiku ekipa ne pristopa sama, temveč pokliče štab in policijo. Ime ne sodi v naziv delovne točke ali ročne vnose dnevnika – zadeva je občutljiva, dnevnik pa je nespremenljiv.

5 Primer 5 – Oseba z avtizmom: deček je ušel iz šole

Situacija. Ob 11:00 šola sporoči, da je 10-letni Luka z avtizmom med odmorom odšel z igrišča. Šola je 300 m od Save. Na glasne zvoke se odzove z begom.

VNOS.

- Starost 10, zdravstveno stanje **avtizem**, zadnji potrjeni stik **10:40**.
- Točka *oseba videna (PLS)* – igrišče šole, **potrjeno**, 10:40, vir »učiteljica«.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Oseba z avtizmom** – razlog »stanje: avtizem«. Stanje ima prednost pred starostjo, zato **ne** *Otrok 10–12 let*.
- Urgentnost **vedno 1**. Krogi 0,4 / 1,0 / 2,4 / 9,6 km.
- Opozorilo: »Brez siren, brez glasnega klicanja; ob stiku lahko beži. Voda takoj.«

PRVI UKREPI.

1. **Voda takoj** – brežine Save in potokov v vsem krogu, tudi do 95 %. Modul predlaga **potapljače ob reki**.
2. **Tiha taktika** – vozila brez siren, ekipe ne kličejo glasno.
3. Zapuščena vozila, mirne zgradbe, jarki.
4. Termovizija, psi.

Na kaj paziti. Ob stiku naj se otroku približa **znana oseba** (učiteljica, starš), ekipa pa ostane v ozadju. V nalogi to zapišite v polje opozorila (»Uredi«).

6 Primer 6 – Nabiralec gob: starejši srčni bolnik na Jelovici

Situacija. Popoldne žena prijavi, da 71-letni Jože z bolnim srcem od jutra nabira gobe na Jelovici in se ne javlja. Avto je na gozdni cesti. Zdravilo bi moral vzeti ob 18:00. Vreme 12 °C.

VNOS.

- Starost 71, aktivnost **nabiranje gob / sadežev**, zdravstveno stanje **srčni bolnik**.
- Zdravila (ime zdravila), **rok zdravil 18:00**.
- Zadnji potrjeni stik: klic ob 9:30.
- Točka *potrjen predmet (LKP)* – avto na gozdni cesti, **potrjeno**.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Nabiralec gob / sadežev** – razlog »aktivnost: nabiranje gob / sadežev«. Aktivnost ima prednost pred starostjo 65+, srčna bolezen pa vpliva le na urgentnost.

- Urgentnost: 2 (71 let) · 1 (srčni bolnik in rok zdravil) · 3 · 3 · 2 (gozd) · 2 (6 h) · 1 = **14** → **razred 2**. Ko se bliža 18:00, štab po presoji dvigne urgentnost na 1 (**Prepisi štaba** → **Urgentnost**). Po 12 h od zadnjega stika se dejavnik časa sam spremeni v 1.
- Krogi 0,8 / 2,0 / 4,0 / 10 km, navzdol 60 %, odziven »da (možni zdravstveni zapleti)«.

PRVI UKREPI.

1. Jedro okoli avta.
2. **Struge in vlake** navzdol od avta – hitre ekipe s klicanjem in žvižgom (nabiralec se odziva).
3. **Vodniki reševalnih psov** v gozdni notranjosti.
4. GRS na strmine, če so v krogu.
5. Reševalci z zdravili in defibrilatorjem v pripravljenosti.

7 Primer 7 – Skupina otrok: trije bratje in sestre

Situacija. 14- in 15-letni brat ter 8-letna sestra so šli popoldne v gozd nad vasjo in se do mraka niso vrnili.

Vnos. Za vsakega **+ oseba (skupina)** s starostjo. Zadnji stik in obleko vnesite za vsakega posebej.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija se vzame po **najšibkejšem članu** (najmanjši krog 50 %): **Otrok 7–9 let** – razlog »… (najšibkejši član skupine)«.
- Krogi so najmanjši med člani: 0,3 / 0,7 / 1,5 / 4 km.
- Urgentnost: starost najmlajšega člana 2 (8 let), **število pogrešanih 3** → **dejavnik 3**. Skupina je statistično varnejša od posameznika (člani si pomagajo).

Prvi ukrepi. Poti in gozdni rob nad vasjo, **razgovor s prijatelji** (7–15 let) – pogosto vedo, kam so šli. Hitre ekipe po poteh, klicanje.

8 Primer 8 – Oseba pod vplivom alkohola: pot domov z veselice

Situacija. 28-letni Gašper je ob 2:00 peš odšel z veselice domov, 3 km po lokalni cesti ob potoku. Zjutraj ga ni doma. Ponoči je bilo 3 °C.

VNOS.

- Starost 28, zdravstveno stanje **alkohol / droge**, zadnji potrjeni stik **2:00**.
- *oseba videna (PLS)* – šotor veselice, **potrjeno**, 2:00, vir »prijatelji«.
- *nameravani cilj* – dom.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Oseba pod vplivom alkohola / drog**, krogi 0,3 / 0,8 / 2,0 / 6 km. Profil nima sektorja, smer pa da cilj (dom).
- Ker je odšel ponoči, modul ur gibanja ponoči ne šteje. Mobilnostna meja je zato majhna in zunanji krogi so obrezani (glejte opombo pod krogi).
- Opozorilo: »Podhladitev je mogoča tudi nad 0 °C.«

PRVI UKREPI.

1. **Pot domov** – rekonstrukcija poti od šotora do doma in **pas 100 m** ob njej.
2. **Jarki, struge, potok**, propusti pod cesto.
3. Termovizija (dokler je hladno).

9 Primer 9 – Starejša oseba z berglami in naglušnostjo

Situacija. 79-letna Marija hodi z berglami in je naglušna. Popoldne je šla na sprehod po poti ob gozdu in se ni vrnila.

VNOS.

- Starost 79, aktivnost **sprehod**, zdravstveno stanje **gibalna oviranost** in **gluhota / naglušnost**.
- Točka *dom / ustanova*, **potrjeno**.

KAJ POKAŽE MODUL.

- Kategorija **Starejša oseba (65+)** – sprehod ne določa kategorije, odloči starost.
- Oznaka **gibalna oviranost**: krogi 25 / 50 / 75 % so prepolovljeni, 95 % ostane: 0,15 / 0,4 / 1,0 / 6 km. Opomba »82-letnik najden 7 km daleč« opozarja, naj zunanjega kroga ne zanemarite.
- Oznaka **gluhota**: »klicanje je neučinkovito – vizualno iskanje«.
- Urgentnost: starost 1 (nad 75 let), zdravje 2 (gibalna oviranost in gluhota nista med »nujnimi« stanji).

Prvi ukrepi. Poti in klopi blizu doma, zgradbe, psi. Ekipe iščejo vizualno in se ne zanašajo na odziv na klic.

10 Primer 10 – Verjeten namerni odhod: mladostnik po sporu

Situacija. 15-letnik je po prepiru s starši odšel od doma z nahrbtnikom in telefonom, ki ga je izklopil.

Vnos. Starost 15, **Namerni odhod: verjetno – brez znakov stiske**.

Kaj pokaže modul. Kategorija **Namerni odhod** – **brez krogov**, preiskovalni način. Modul predlaga le preiskovalne ukrepe.

Kaj narediti. Vodi policija: razgovori s prijatelji, družbena omrežja, zbirališča. Gasilci pomagajo pri preverjanju krajev, ki jih pove policija.

Na kaj paziti. Če pozneje ugotovite, da odhod morda ni prostovoljen (npr. zdravstveno stanje), spremenite polje na **možno** ali **ne**. Takrat modul uporabi kroge za kategorijo **Mladostnik 13–15 let** (0,5 / 1,3 / 3 / 10 km) in običajne predloge.